

[Viggo Hauch.]

nuværende kapitalvindingsskattelov eller i fremtiden, så kan man risikere, at staten med den anden hånd tager en god bid af den erstatning, som grundloven har sikret manden, der bliver eksproprieret fra. Kan det være rimeligt?

Hvis en søn — og her er tale om et tilfælde, som er forekommet i praksis — overtager sin fars ejendom til ejendoms-skylden, er vist alle enige om, at dette, såvel set fra et privatøkonomisk som fra et samfundsøkonomisk synspunkt, er en fornuftig disposition; den støttes i øvrigt også på flere måder af det offentlige. Men vil nu skæbnen, at staten kort tid efter vil bruge ejendommen til militær øvelsesplads eller til noget andet — hvad sker så? Ja, så får den unge landmand nok den erstatning, grundloven tilsikrer ham, men kort tid efter får han fra skattevæsenet en regning på kapitalvindingsskat, der kan gøre det umuligt for ham at købe en tilsvarende ejendom et andet sted.

Hvor er det rimelige, hvor er det socialt retfærdige i dette? Og helt grotesk virker den anden sag, som dagbladet Information bragte frem, og som jeg også på anden måde har kendskab til. Sagen er ganske enkelt den, at en kommune på Als, som følge af Danfossfabrikkens opblomstring, er inde i en rivende udvikling. Det er en fornuftig kommune, der fører en aktiv byggegrundspolitik, og den har købt omfattende arealer til fremskaffelse af byggegrunde til de arbejdere, der skal arbejde på Danfoss. Blandt andet har man købt et areal af en gårdejer, som vi kan kalde A, for 2 kr. 75 øre pr. m², men 11 ha af dette areal passer ikke ind i byudviklingsplanen; det gjorde derimod et tilsvarende areal, som tilhørte en anden gårdejer, en lille gårdejer med 15 ha — vi kan kalde ham B. Han var ikke interesseret i at sælge til kommunen og derved få sin ejendom ødelagt, men han havde intet imod at hjælpe kommunen ved at bytte jord for jord, ca. 11 ha hver vej; og det blev så resultatet.

Der indgik i denne handel mellem B og kommunen overhovedet ikke rede penge. B fik en forøgelse af sit jordtilliggende på nogle få tusinde m², og han fik måske en bedre beliggenhed af sin jord i forhold til sin ejendom. Denne ejendom havde han i

1952 overtaget efter sin far til den dagældende ejendomsværdi, hvilket vi stadig må fastholde er en fornuftig og ønskværdig disposition. Men i skøderne og mageskiftet står værdien af jorden på grundlag af den bogførte værdi i kommunens bøger opført til 300.000 kr.; det var det beløb, kommunen betalte for jorden i sin tid. Det har B ikke været klar over betydningen af; han havde kun stillet som betingelse over for kommunen, at han ikke ville have udgifter i forbindelse med handelen, hvorved han ville hjælpe kommunen. Det blev der imidlertid ikke nævnt noget om i skøderne, og resultatet af det hele blev, at denne mand for at hjælpe kommunen til at få velbeliggende byggegrunde — og husk på, det er en mand med 15 ha — modtog en meddelelse fra skatterådet om, at han skulle betale særlig indkomstskat til et beløb af 256.000 kr. eller ca. 7.000 kr. pr. ha. Det forekommer ikke rimeligt. Jeg tror heller ikke, det kan anses for socialt fornuftigt og godt. Endnu mere uberettiget bliver det derved, at den kommune, han har handlet med, efter loven har krav på 1/3 af det beløb, der indkommer i særlig indkomstskat. Synes den højtærede finansminister, at det er rimeligt eller socialt retfærdigt at belønne en mand for beredvillig hjælp til det offentlige med at bringe ham til fallittens rand?

Jeg kunne nævne adskilligt flere eksempler på urimeligheder i forbindelse med kapitalvindingsskatten og skal gerne dokumentere dem i det udvalg, som jeg forstår bliver nedsat til behandling af lovforslaget. Når jeg har valgt disse tre eksempler, er det, fordi de hver for sig viser sammenhængen med andre vigtige principper i vor lovgivning og i vor praksis, og fordi de efter min opfattelse må føles krænkende for den almindelige retsbevidsthed. Jeg skal som sagt ikke fremdrage flere enkeltheder, selv om der så sandelig kunne være grund dertil.

Det er klart — som det også fremgik af det ærede medlem hr. Holger Eriksens tale — at disse lovforslag må ses i en større sammenhæng, også i en større sammenhæng politisk — det er jeg helt klar over. Vi har jo ikke 1945 på længere afstand, end at vi kan huske det program, som blev fremsat i „Fremtidens Danmark“ om en grundbeskatning, som kunne føre til, at ejendomsretten til jorden i løbet af 60 år